

‘The stories you tell, shape the world’

DOOR GRIET BOUWEN EN ANNET VAN DE WETERING

Als woorden onze wereld creëren, en als wat aandacht krijgt ook echt gaat groeien, welke uitdaging stelt dat dan aan onze media? Kunnen media en journalistiek expliciet bijdragen aan het ontwikkelen van de samenleving zoals we die zouden willen zien? Kunnen nieuwsmakers bewust en openlijk kiezen om ‘opbouwwerkers’ te zijn? Bedoelend in de werkelijke zin van het woord: het verzamelen en verbinden van kracht van mensen om zich in te zetten voor een betere leefomgeving.

Wat is generatief?

De Appreciative Inquiry World Conference 2012 in Gent had expliciet tot doel om de generatieve kracht van AI te exploreren en te versterken. Fry & Bushe¹ lichtten er in een keynote-sessie toe dat het in AI processen niet zozeer om de positieve benadering maar om de generatieve verbindingen gaat. Iets krijgt een generatief karakter als het in staat is om vernieuwing te veroorzaken, iets tot bestaan te brengen dat er voorheen nog niet was.

Bushe en Fry: “Het gaat niet over het gewoon creëren van nieuwe ideeën, brainstorming of dromen. Het gaat erom dat op een manier te doen die ook het verlangen creëert om er vervolgens naar te handelen.” Zij zien generatieve verbindingen als interacties die energie, levendigheid en potentie voor meer duurzame transformationele resultaten creëren. Ze leggen daarmee de nadruk op het in actie komen na het onderzoeken, dromen en plannen.

Wat kan het generatieve perspectief betekenen voor de journalistiek?

Tijdens een werkbezoek aan Axiom News in Canada, een generatieve nieuwsservice voor organisaties en netwerken, exploreerden we in diepgaande gesprekken met de journalisten en CEO hoe zij ‘*generative journalism*’ beschrijven en toepassen.

Doel van generatieve journalistiek is sterkten vinden en verbinden via het maken van nieuws. Daardoor worden conversaties geïnspireerd. Om de eigenheid, het generatieve perspectief van hun werk te verduidelijken zei een van de journalisten:

‘Generatief nieuws’ draagt dus de intentie in zich om het nieuws niet als een eindpunt te zien, maar als een veroorzaker van het nieuwe, van verandering. Het delen van verhalen bouwt relaties op, verbindt mensen, maakt kennis zichtbaar en deelbaar, zorgt ervoor dat innovaties replicerbaar worden. “We proberen in onze journalistieke conversaties oplossingen te vinden en we belichten het vermogen en de mogelijkheden die al werken”, zegt een journalist.

De Axiom journalisten zijn openlijk intentioneel. “Ik probeer in mijn werk dingen te schrijven die iets veroorzaken.” De journalist verwijst hier expliciet naar het nieuws-als-middel, als springplank naar wat kan ontstaan. “Ooit belde ik een verzorgende in een verzorgingshuis en vroeg haar: ‘Met wat voor vernieuwende dingen ben jij bezig in je werk?’ Ze had geen antwoord op deze vraag. Daarom vroeg ik: ‘Wat zou je kunnen doen dat vernieuwend is?’ En toen vertelde ze dat ze graag aqua-therapie zou geven. We publiceerden een artikel over dit idee, dat werd opgepikt door de media. Er werd het nodige geld opgehaald en de therapie is nu praktijk.”

Nieuws is altijd het resultaat van een keuze

Het ‘poëtische principe’ van AI zegt dat organisaties een ‘open boek’ zijn: je kan er elke vraag in stellen, en je zal gegevens vinden die een antwoord zijn op je onderzoek. Vragen is aandacht richten, en wat aandacht krijgt, gaat groeien. Waar we het meest over spreken, krijgt het meeste kans om te ontstaan, om ons mens- en wereldbeeld diepgaand te vormen. Ons beeld van de werkelijkheid bepaalt vervolgens hoe we bijvoorbeeld kansen en bedreigingen inschatten. Welk onze plaats in de werke-

“Mainstream news tells:
This is how it is,
generative news tells:
This is how it could be.”

lijkheid is, welke invloed we al dan niet kunnen uitoefenen. En dat beeld bepaalt wat we doen. Of niet doen.

Net als een organisatie is ook 'de economie' of 'de samenleving' een open boek. Het publieke gesprek vindt overal plaats, op elke plek waar mensen samenkomen of elkaar hun standpunten voorleggen. Een zeer krachtige vorm van publieke conversatie speelt zich af in de media. Net als coaches of veranderkundigen doen journalisten richtinggevende interventies, elke keer ze een vraag stellen. Elk van die vragen komt voort uit een perspectief.

Nieuws als gemeenschapsvormende interventie

Auteur Amanda Trosten-Bloom is van mening dat als nieuws een waarderend onderzoekend perspectief in zijn verslaggeving opneemt, het de mogelijkheid biedt om de samenleving te transformeren. Door de focus op kracht en het zichtbaar maken van mogelijkheden te leggen, kan waarderend onderzoekend nieuws meer energie opwekken in de samenleving. Daardoor gaan mensen dingen doen in de richting van de wenselijke toekomst. Trosten is van mening dat de meeste sociale innovaties niet het werk zijn van individuen, maar in het algemeen een poging vanuit de samenleving zijn. Mensen met elkaar tot een gemeenschap verbinden, maakt dan het verschil in de wereld. Nieuws kan hier aan bijdragen. Mensen krijgen energie als ze geloven dat ze een verschil kunnen maken.

Zelf de nieuwe media helpen maken

Generatief nieuws kan een strategisch instrument zijn in de ontwikkeling van organisaties en de samenleving in brede zin. Organisaties kunnen er bewust voor kiezen een eigen bijdrage te leveren aan een nieuwe 'media', dat naar boven brengt waar potentieel voor ontwikkeling zich bevindt. Ze kunnen ervoor kiezen om nieuws te verspreiden die uiting is van inspanningen die mensen leveren in de richting van een toekomst die hen aantrekt.

Generatief nieuws geeft mensen opnieuw het gevoel en de ervaring van betekenis te zijn. Tevens laat het mensen nadenken over de invloed die zij zelf (kunnen) uitoefenen. Wanneer we op het niveau van onze organisaties en samenleving een media ontwikkelen die focust op kracht en mogelijkheden, kan dat in belangrijke mate bijdragen aan een gemeenschap waar we werken aan de duurzame economie en warme maatschappij die we elkaar en onze kinderen toewensen.

GRIET BOUWEN werd na het werkbezoek aan Axiomnews Canada initiatiefnemer van Axiomnieuws in Vlaanderen. (Zie www.axiomnews.ca en www.axiomnieuws.net.) Ook in Nederland is een initiatief groeiend.

ANNET VAN DE WETERING

heeft haar eigen bedrijf Metanoia, waar zij vanuit het perspectief 'Words create Worlds' duurzame verandering vanuit kracht faciliteert.

Dit artikel is een verkorte versie van het hoofdstuk 'Generatief nieuws als katalysator voor verandering' uit de 2e versie van het boek Waarderend organiseren dat begin december 2013 verschenen is.